

Говорити й писати про підлітків складно, втім, дуже цікаво. Саме тому підліткова література така різна і строката. Головним героєм young adult є підліток, а теми та сюжети відображають його досвід, інтереси, проблеми і погляд на світ.

На сучасному українському літературному горизонті все більше з'являється авторів, які присвячують свої книги саме цій категорії читачів — підліткам. Серед таких авторів: Сергій Гридін, Ірина Мацко, Оксана Сайко, Ольга Купріян, Марія Морозенко та ін. Популярні письменники цікаво й зрозуміло змальовують дорослі проблеми, які виникають у дітей на порозі дорослішання. Ця віртуальна виставка познайомить вас із книгами в жанрі YA. Всі вони побачили світ у видавництві “Академія”. Всі вони про і для підлітків. І всі є у нашій бібліотеці. Читайте разом з нами!

Біла Н. Крута компанія : повість / Надя Біла. — Київ : ВЦ “Академія”, 2017. — 160 с.

Є люди, після зустрічі з якими треба вмити руки з милом. І, як на зло, — саме вони стають першими досвідами. Але завжди, можна сказати собі і їм: “Пасажири, поїзд далі не їде. Звільніть вагони”.

Ненаситне Я юних героїв повісті хаотично рветься пізнати себе в собі й себе в іншому, бо вже так хочеться щастя. І в певний момент до них приходить усвідомлення, що кожен крок, навіть помилковий, не забирає можливості зробити ще один — правильніший.

Мілка і її компанія — комфортний світ дівчат із сорокової школи. У їхні майже

шістнадцять усе вабить і складається більш-менш очікувано. Їм кортить пізнати життя в житті, поза межами шкільних занять, недолугих побачень з однолітками і спостережень за “щастям” батьків. У них удосталь дослідницького інтересу, щоб по-справжньому цілуватися, приміряти одяг зі щораз глибшим декольте, інколи говорити про секс і багато чого пробувати. Мілка зустрічається із Сашком, але нічого, крім розчарувань і принижень, не знаходить з ним.

А ще є Дімка і його друзі. Їм здається, що вони — крута компанія. У Дімки тато-алкоголік і втомлена життям мама. Від усіх проблем він ховається у Світлани, яка втікає з ним від своєї самотності. Світ Дімки не такий, як у Мілки — фешенебельний мінісвіт, де пахне квітковими парфумами, а довкола море фальші. І дуже колючі сльози, якщо не з тим і не туди заплачеш.

За законом несподіванки, в якийсь момент ці світи зіштовхуються. І від того стається по-всякому: і радісно, і трепетно, і ризиковано, і до біса боляче. У “хеппі-енді” Мілка і Дімка виходять на свою, вже нову, орбіту. Бо крута компанія може давати і повчальні уроки.

Гриді́н С. Не-ангел : повість / Сергі́й Гриді́н. — Київ : ВЦ “Академія”, 2016. — 144 с.

Сергій Гридін — символ нової української підліткової літератури, який чи не найперший наважився вголос говорити про теми-табу, які досі вкрай рідко проникали в українську дитячу літературу. У 2013-му його “Не такий” підірвав інформаційний простір, засвідчивши готовність автора до обговорення небажаної вагітності, мастурбації, дитячого алкоголізму, насилля в сім’ї. Так, це все у книжках Гридіна є. Про це розказано відверто і без недомовок. Автор сподівається на повну довіру підлітка-читача, з яким він розмовляє “на рівних”.

Нова повість Сергія Гридін “Не-ангел” відкриває ще одну грань складного життя юної особистості у власному світі і на межі зі світом дорослих.

Іноді буває, що в душі шкребуть сусідські коти, і весь світ ніби стає проти тебе. Навіть найдорожчі й найближчі люди відвертаються і зраджують саме тоді, коли найгарячіше потрібні. І в одну мить те, що бачилося абсолютно цінним, втрачає сенс і починає здаватися фікцією, оманливим маревом. А тиск жорстоких обставин різко розмежовує життя на те, що було “до...”, і те, що відбувається “після...”. Юному героєві цієї повісті випало пройти через круті випробування, але вони не зламали його. Якийсь час Олесеві навіть щастило — мама була справжнім другом. Спілкування з нею давало впевненість у собі й стишувало конфлікти з батьком. Так тривало недовго. Хвороба матері та непорозуміння з батьком виштовхали його на вулицю. Він опиняється на дні жорстокого світу людей. Ще недавно “домашній” Олесь здружується з бездомним однолітком і відкриває для себе його світ. Разом вони потрапляють у дуже драматичні ситуації і, хоч як не було складно, вибираються звідти. На вулиці його по-своєму вчить чужа підступність. Тут він здобуває досвід виживання, розраховуючи тільки на власні сили. Ну і трішки на ангела-охоронця...

Гридін С. Незрозумілі : повість / Сергій Гридін. — Київ : ВЦ “Академія”, 2016. — 128 с.

Можна витерпіти безвихідь і дочекатися, здавалося, недосяжного кохання, якщо бути справжнім, мати друзів і відвагу постояти за них як друг. Якщо вміти розуміти і ставати зрозумілішим. Такими є шлях і досвід юного героя цієї повісті, сповненої драматичних напружень, неординарних пригод і щемливих переживань. Сашко Головка, “чоловік чотирнадцяти з половиною років”, помічає, що цей світ точно не так влаштований. І люди дивакуваті. Навіть однозначне бачать не таким, яким воно є. Ні з ким ні про що не можна начистоту: не чують, не розуміють, глузливо сміються й іншим неправдиво розказують. І відгородитися від цього ніяк. Бо й у своїй кімнаті — своєму світі, де тільки він, його думки, музика і його таємниці, стає нестерпно. І не лише тому, що туди набридливо вриваються батьки, й гадки не маючи, що він — уже дорослий. Що в

нього — море своїх проблем. Свої інтереси. І своя любов. Ще невиразна, але вже є. Сором'язлива і нерішуча, але — любов.

Море думок, емоцій і чогось незбагненого розриває Сашка Головка. Непросто погамувати їх, і ніяк — випустити на волю. Орісі теж не довіритися, бо поводитьься так, наче його нема. А іноді надто прискіплива до нього.

І все-таки він прорвався через проблеми. Батько почав спілкуватися з ним, як з дорослим. І мама сказала, чому була такою. З найкращим другом помирився. Й Оріся нарешті... Але для цього потрібно було багато пережити, ризикувати, битися і вистояти там, де чоловік інакше діяти не може.

Купріян О. Солоні поцілунки : повість / Ольга Купріян. — Київ : ВЦ “Академія”, 2016. — 128 с.

Повість Ольги Купріян “Солоні поцілунки” — про відкриття себе і переживання чотирнадцятилітньої дівчини. Про болісні зміни в її стосунках з однолітками і дорослими. Про перші досвіди самостійності, цілком недитячі розчарування і сльози.

Навіть і подумати не могла Мілка, що в день її чотирнадцятиліття вибухне стільки проблем. На межі краху опиниться все, що було ідеальним чи виглядало таким. Сім'я, в якій батьки роками після смерті сина не спілкуються. Чарівна зовнішність, якій бракує хіба що грудей більшого розміру. Високі оцінки, крім із кількох точних предметів. Близька подруга, якої не зрозуміти. Звабливий хлопець, який ще не знає себе. Запаморочливі французькі поцілунки із солоним присмаком сліз.

Як склеїти те, що розбито вщент? І чи потрібно склеювати? Чи не краще позбутися його? Коли дорослішаєш, усе стає таким заплутаним. Часом не можна ступити й кроку,

щоб не скривдити чийхось почуттів. Доводиться вибирати між трьома закоханими хлопцями. Визнавати свою провину. Гірко ридати. Сміятися до колінок у животі. Кохати не того, хто цього вартий. Отримувати по заслужі.

Мілка та її друзі ходять до школи й на танці, кохають, сміються, помиляються. Потайки від дорослих п'ють алкоголь і думають про секс. Вони — звичайні підлітки зі звичайними проблемами й переживаннями. Шукають себе, і в них є одне літо для виправлення того, що виправити надзвичайно складно.

“Чемним” дівчатам і хлопцям, а тим паче їхнім батькам читати не рекомендується.

Мацко І. Кава по-дорослому: повість / Ірина Мацко. — Київ : ВЦ “Академія”, 2018. — 128 с. Каті складно зрозуміти, чому люди не вміють ладити з людьми. Катя — дівчина непростя. То тільки може здатися, що вона така, як усі дівчата. Особливо — коли не знати її переживань і що вона шукає. Ну так, у неї теж не ладиться з батьками. Катя ігнорує їх, вважає невдахами. Вони дратують надокучливими запитаннями, невмінням жити і своїм поламаним шлюбом. У школі її справи — так собі, з дівчатами — протистояння, конфлікти і нешира дружба. Каті хочеться багато що спробувати по-дорослому. Їй 15. Її бентежать власне тіло, дивні бажання. І манить кохання. Якесь сила жене пізнати все і змушує побачити себе на слизькій межі. Вона шукає кохання, а наражається на грубе поводження з собою. Цікава їй компанія виявляється грабіжницьким зборищем, вечірка по-дорослому — задурманене гульбище. Розчарування, здається, знищать її. Але за крок до того, щоб загубити себе в собі і серед тих, хто зруйнував себе, їй відкриється нове життя.

Скуштувавши те доросле життя на смак, Катя починає розуміти, що не варто спішити змінювати улюблене какао з зефірками на чорну гірку каву по-дорослому. Просто тому, що воно смакує тобі краще. І поки є така можливість, треба цим смаком, цією солодкою

юністю насолоджуватися.

Мацко І. Перехідний вік... моєї мами : повість / Ірина Мацко. — Київ : ВЦ “Академія”, 2016. — 128 с.

Ніби несподівано до Алі прилетіли її тринадцять. І знову все стало якимось дивним — світ, друзі, події в сім’ї і навіть сама собі. Алю приваблює і насторожує її ж загадкова дорослість. Тіло, погляди, думки і кругозір змінюються так швидко, що обертом іде голова. Її захоплюють нові почуття, бажання, можливості, тривожить внутрішня невизначеність. Багато нових вражень і відчуттів прийшло до неї на порозі дорослості. Несподівано для себе Аля відчула перше кохання, до неї прийшли зовсім не дитячі думки про життя і цінність кожної людини. Вона відкрила смак поцілунку, спробувала спиртне і збагнула, що не завжди ширі наміри керують поведінкою тих, кому віриш.

А ще Аля гостро переживає непорозуміння в сім’ї. Допитливо приглядається до мами, в якій свій непростий “перехідний” вік. І в неї є свої таємниці. Мама, долаючи свої труднощі, доростає до розуміння, що її дочка вже майже доросла — інша, ніж була дитиною. І вони починають спілкуватися не просто як мама з дочкою, а як подруги. І щось дуже важливе відкриває Алі мамина розповідь про її перше кохання...

Порозуміння завжди можливе, якщо його прагнути, — переконують події повісті Ірини Мацко “Перехідний вік... моєї мами”.

Морозенко М. Я закохалася : повість / Марія Морозенко. — Київ : ВЦ “Академія”, 2017. — 128 с.

І в юному віці кожен має свій характер і своє життя. Шукає себе і власними кроками йде у світ. Переконається, що неможливо з усіма дружити і не мати конфліктів. Бо всі — різні. Неоднаково думають, поведуться і здобувають досвід. Гіркий досвід — також.

У героїні цієї повісті — чуйне серце. Вона закохується. Розчаровується. Знаходить правильні думки. І опиняється на порозі

кохання, про яке мріяла.

Та осінь несподівано змінила їх, звичайних гімназистів, давши несподівані переживання. “Це, здається, відчув кожен. От інші ми стали — і все”. Головна героїня впевнена, що колись вони обов’язково зрозуміють, що саме відбувалося з ними, а зараз їм просто цікаво відчувати ці зміни в собі. Прислухатися, придивитися до них.

Просто вони стали дорослими...

Рижко О. Знає тільки Мару : повість / Олена Рижко. — Київ : ВЦ “Академія”, 2018. — 128 с.

Таємниче міське підземелля спокушує підлітків на адреналінову нічну екскурсію. Їх шестеро. У кожного свої причини. Серж мріє стати дигером. Ігор попався “на слабо”. Лесі не терпиться довести власну дорослість. Яну погнало “розбите” серце. Мару отримала такий подарунок, та й була ще одна причина. Міка потребує грошей, тому й узявся їх супроводжувати. А ще є Рум — крутий дигер і загадкова особистість. Він — категоричний, розсудливо-рішучий і небагатослівний. Підземелля — його стихія. Рум знає про нього все.

Їхні наївні очікування романтичних пригод і вражень майже відразу були розтрощені вщент. Підлітки опинилися у смертельній пастці. Безвихідь жорстоко випробує і розкриває сутність кожного з них. Хтось панікує, впадає у відчай, хтось уперто шукає вихід і сили пробиратися далі, навіть закохується і поривається здобути сексуальний досвід.

У цьому спресованому часі кожен відкриває в собі себе несподіваного. Кожен поривається збагнути себе. Кожен хоче стати іншим.

Сайко О. Нетутешній : повість / Оксана Сайко. — Київ : ВЦ “Академія”, 2018. — 128 с.

Історія про хлопця, який прийшов у світ диваком. Жив самотником. Ремесло годинникаря навчило відчувати час і розпізнавати його в мові годинника.

Годинникар шукає життєвий сенс і любов. Якось довіряється дівчині з очима, які прожили десяток життів. Довіряється беззахисно, занурившись в ілюзію. А потім втрачає все. Навіть ілюзії. Зневірившись, намагається звільнитися від минулого. І почуттів, що мучили. Але час повертає йому сенс особливого годинника. Той годинник не помиляється.

І час робить своє. Наздоганяє, коли Годинникар, зневірившись, уже нічого не чекає. І ні на що не сподівається. Час повертає надію. І навчає слухати своє серце.

Модні українські автори про дорослі проблеми юних

Автор: Unsvet

30.12.2020 00:00 - Обновлено 07.01.2021 13:51

Оксана Сайко: «Птахи завжди повертаються» / Оксана Сайко • Київ: ВД «Літературна агенція» 2015 рік • 128 сторінок • Повість

Тетяна Кай: «Відбуквалі» 2017 рік • 160 сторінок • Бояричук Тетяна, Небоженко Тетяна, Кай Тетяна

Ірина Радківська: «Але я не хочу бути такою» 2016 рік • 175 сторінок • Гайдай Вікторія, Мокрицька Ірина, Радківська Ірина